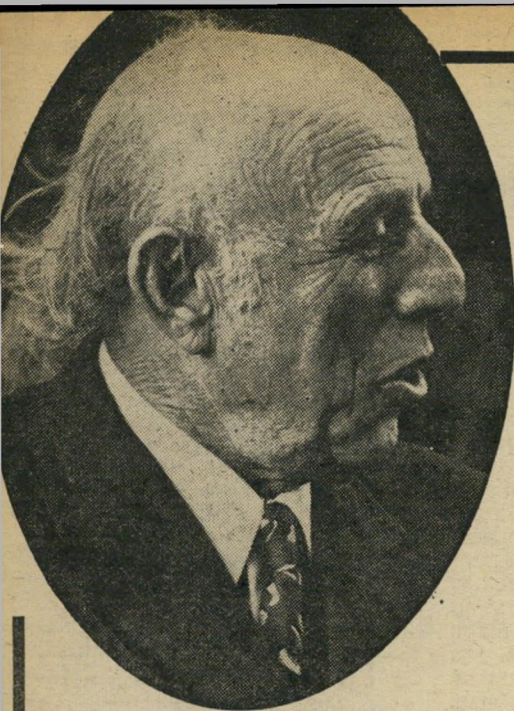
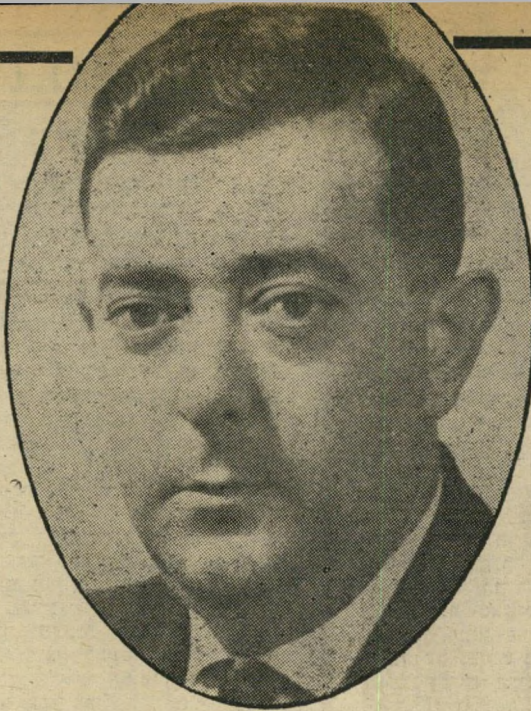
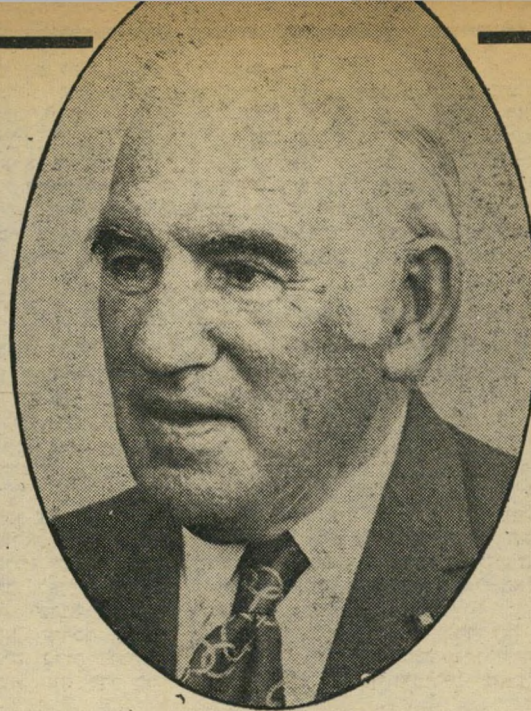

מרדכי מאיר

דוד גולן

סר אייזיק וולפסון

ספיר רגז על הבנקים שהימרו את פיו, הודיע להם כי יקים בנק גדול רביעי, שיתחרה בהם.

בהקמת הבנק רצה ספיר להשיג מטרות נוספות: האחת, הענקת מתנה למקורביו ונאמניו. דויד גולן, גולן היה בזמנו איש משרד החוץ של גולדה מאיר, ואתר מנכ"ל משרד המסחר והתעשייה. כאשר עמד הבנק לסחר חוץ של החברה המרכזית בסני התימוטות, נכנס גולן לנהל אותו, הביא עימו מתנה יקרה: הלוואה של 20 מיליון לירות מבנק ישראל. בריבית של 6% לשנה בלבד. הלוואה כזו כמוה כמתנה שנתית קבועה של שני מיליון לירות.

ההלוואה ניתנה בתנאי שאם יימכר הי בנק — היא תוחזר. המטרה השנייה של ספיר היתה — הצית הבנק ליצוא בנק זה שייד מרדכי מאיר, סר אייזיק וולפסון וצ'רלס קלור מבריטניה. הבנק הפסיד כספים רבים, ואילו היחה בישראל כלכלה כתיקנה, היה עליו לפשוט את הרגל, כמו פויכטוונגר ואלרן. אולם ספיר הבטיח לוולפסון וקלור, כי

צי שהיה בשליטת גוף ישראלי אחר, ור פתיחת בנק נוסף בניר-יורק. משקיעי פרסט פנסילבניה הכניסו לחוזה עם ספיר סעיף המאפשר להם שליטה בבנק החדש. כך, באמצעות השליטה בבנק השווייצי ושלוותיו בארצות-הברית, יצליחו לפעול ברחבי ארצות-הברית — טריק שיכניס להם עשרות מיליונים ברווחים, מדי שנה. וכל זה — בעזרתו האדיבה של ספיר. וכאילו כל זה לא היה מספיק, החליטו המשקיעים הזרים שאם כבר יש להם עסק עם סוחר כל-כך ממולח כספיר — כדאי לסחוט את הלימון עד הטיפסה האחרונה. הם דרשו, שספיר יעביר דרך המוסד של המבריקה חלק מזרם הכספים האדיר של המגביות, הוורם כיום דרך צייטונג הטון בנק.

דרשו — וקיבלו.

ביזבוז של

200 מיליון

ולא היה הטיפור מסתכם בנפילתו של ספיר במלכודת-הזהב, שהוא חשב

שהוסכם עליו. דהיינו, בחמש השנים הראות ייהנו המשקיעים האמריקאים מרוויחם שאינם מגיעים להם בעצם. זרם הסוכריות לא נגמר בזאת. ההמשך: המשקיעים האמריקאים ייהנו מביטוח השקעתם מפני סיחות, ויקבלו תנאי מסעל מאושר — דהיינו פטור ממס-הכנסה ומיסיס אחרים לחמש שנים. בנוסף, הובטחה להם ריבית מינימאלית של עשרה אחוז על כספם — גם במקרה שהרווחים לא יגיעו לגובה זה. ספק אם במדינה אמריקה-הלטינית כלשהי, חיו זוכים בהטבות מפליגות יותר.

חלוקתם של נכסי ותקציבי האומה בי מתנה למשקיע-יחזק, יהודים כגויים.

לשם ביצוע תוכניתו הסבוכה, היה לו צורך דחוף במשקיע-יחזק. והנה, לאחר חיפושים מאומצים, עלו עתה מאמציו יסה, והוא מצאם. וכדי להשיג את הסמכתם, הסכים ספיר לתת להם כל מה שביקשו. אלא שבלהיטותו לקדם את תוכניתו שלו, לא הבחין ספיר כי הוא מקדם בעצם את תוכניתיהם של אותם משקיע-יחזק נדיבים — וכי נפל קורבן לעקשית-חזק מבריקה מצידם — עקשית-חזק חזקית ל-מהדרין.

לוא היה ספיר מבחין בכך, היה יכול לקנות את משקיע-יחזקו הללו ביוליהוול. אלא שהוא לא הבחין — ושילם להם

ספיר נפל קורבן לתעלול

המבריק של אשפי ההון -

מלכודת הזהב

8000 זוגות צעירים יכלו

לקבל שיוכח בכסף שבזבזו

על הצלת ידידי ספיר

יציל את השקעתם בבנק, שכן השניים הם נדבנים גדולים וציונים חמילב. המטרה השלישית של ספיר: לאפשר לפיל קלוצניק, עובד בן-עמי, טיבור רוזנביום ושותפיהם, להוציא את השקעתם בבנק קופת-עם.

עקיפת החלטת

הממשלה

די להשיג מטרות אלה, עמד לקום הבנק החדש. אולם כדי לשכנע את הכנסת והציבור, כי יש הצדקה להוצאת הון מתקציב חמ- (המשך בעמוד 18)

שהוא טומן למשקיעי פרסט פנסילבניה — ניהא. אלא שבמסגרת העיסקה המסופלת, עוד ביזבוז ספיר, ללא אישור הכנסת ובניגוד להחלטת הממשלה עצמה — סכום לא-יאומו של 200 מיליון ל"י.

וכל זאת — כדי לקדם את ענייניהם האישיים והכספיים של ידידיו. האשר שלוש הבנקים הגדולים סירבו לתת אשראי לקונצרן הטקסטיל גיבור של גרשון רוזוב ללא בטחונות נאותים. רוזוב הוא חביבו של ספיר, תרם, בין היתר, 6 מיליון לירות לקרן ספיר.

היא כבר סיפור ישן. העובדה ששכיר ישראלי חייב לשלם את המס המלא על משכורתו, בעוד בעל הון מחז"ל מרוויח את כספו כשהוא חופשי מתשלום מיסים — הפכה כבר לדרך חיים בישראל. המגווח והמיוחד-במינו בפרשת פרסט פנסילבניה — היא העובדה, שכל הסוכריות האלה חיו מיותרות. שכן את פרסט פנסילבניה עניין עניין אחר בכלל, בכל העיסקה. בארצות-הברית קיימים חוקים חמורים האוסרים על צמיחתם החופשית של עסקים, מחשש שהתפשטות כזו תיפגע בקהל הצרכנים. כך, אסור לבנק אמריקאי הפועל במדינה מסוימת, מבין 51 המדינות בארצות-הברית, לפתוח סניסים במדינה אחרת בארצות-הברית. כן קשה לבנק אמריקאי גם לפתוח סניסים בשווייץ.

לסחוט

עד הסוף

ב עזרת ספיר וגולן, הצליח פרסט פנסילבניה לעקוף איסור זה, תימרן את עצמו למצב בו הוא יכול כיום להסיר עיל עסקי בנק בשאר מדינות ארצות-הברית — תרגיל השווה לו יותר מכל ההטבות שנתן לו ספיר. בימים אלה התגלה בציבור כי דויד גור לן סיים בשווייץ מו"מ לרכישת בנק שוויי

הון-תועפות מכספי משלם המיסים — כדי שיסכימו לעיסקה, שהם בעצמם היו מעוניינים בה אף יותר ממנו.

זרם

סוכריות

ה פרשה הקומית קשורה בהקמת הי בנק הבינלאומי הראשון. מסיבות שיפורטו להלן, נזקק ספיר גם להון זר בבנק, כדי להצדיק את הקמתו. בעזרת איש אמונו דויד גולן, הגיע ספיר בחיפושיו אל פרסט פנסילבניה קורפוריישן, בנק מכובד בפנסילבניה. הבנק האמריקאי האזין לתנאיו של ספיר, חשב, התמקח, התחנך — והסכים לעיסקה. התנאים הכספיים שהציע ספיר — היו כבר בסני עצמם מתת-משמיים, שבנק מסחר רי רגיל, החייב להתמודד בשוק החופשי, אינו יכול לחלום עליהם:

הבנק האמריקאי הסכים להשקיע בבנק הישראלי החדש מאה מיליון ל"י, עד 1978 — כנגד 200 מיליון שתשקיע ממשלת ישראל. אולם למרות שהשקעתה מגיעה לשני שליש מן ההון הכולל — הסכימה הממשלה לקבל רק 26 אחוז מזכויות הי הצבעה.

זו היתה סוכריה ראשונה, השנייה: כיום, השקיעה כבר הממשלה את כל חלקה — בעוד הבנק האמריקאי משקיע לפי חקצב